

de Rechtspraak

De minister van Veiligheid en Justitie
mr. I.W. Opstelten
Postbus 20301
2500 EH Den Haag

Afdeling Ontwikkeling

bezoekadres
Kneuterdijk 1
2514 EM Den Haag

correspondentieadres
Postbus 90613
2509 LP Den Haag

t (070) 361 97 23
f (070) 361 97 15
www.rechtspraak.nl

datum 18 februari 2011
contactpersoon
doorkiesnummer
faxnummer
e-mail
ons kenmerk
onderwerp

UIT 2999 ONTW / EvA
Advies wetsvoorstel Herziening gerechtelijke kaart

Geachte heer Opstelten,

De Raad voor de rechtspraak heeft met instemming kennis genomen van het wetsvoorstel herziening gerechtelijke kaart. De Raad en de presidenten van de gerechten zijn van mening dat de herziening van de gerechtelijke kaart noodzakelijk is om ook in de toekomst te kunnen voldoen aan de eisen die aan de rechtspraak worden gesteld. De in 2010 vastgestelde Visie op de rechtspraak rust op twee pijlers:

1. Versterken van de blijvende waarden onafhankelijkheid, onpartijdigheid, integriteit en professionaliteit.
2. Nauw aansluiten bij de behoeften in de samenleving.

De schaalvergroting heeft tot gevolg dat alle gerechten beschikken over voldoende zaken, mensen en middelen om kwaliteit te waarborgen, aan te sluiten bij de gerechtvaardigde wensen van belanghebbenden en de organisatie optimaal in te richten. De herziening van de gerechtelijke kaart is daarmee geen doel op zich, maar een noodzakelijke voorwaarde om optimaal invulling te geven aan de maatschappelijke taak van de Rechtspraak.

In een brief aan uw ambtsvoorganger d.d.13 juli 2009 heeft de Raad uitgebreid beschreven hoe wat de Rechtspraak betreft de nieuwe gerechtelijke kaart eruit zou moeten zien. Het verheugt de Raad dat het nu voorliggende wetsvoorstel hier in grote lijnen bij aansluit. De Raad wil ook zijn waardering uitspreken over de wijze waarop het proces van totstandkoming van het wetsvoorstel is ingericht en de ruimte die daarbij aan de Raad is geboden om al in een vroeg stadium mee te denken over de gewenste invulling ervan.

Dit advies bevat een reactie op het wetsvoorstel Herziening gerechtelijke kaart. Aangezien voor de werking van het wetsvoorstel in de praktijk van belang is hoe de Rechtspraak de verdeling van zaken en de inrichting van de organisatie voor zich ziet, zal op deze punten uitgebreid worden ingegaan. Het belangrijkste onderwerp van de herziening van de gerechtelijke kaart is de verdeling van zaken over de verschillende zittingslocaties. Op dit gebied heeft de Raad ook de grootste principiële bezwaren tegen het wetsvoorstel. In het advies zal eerst op dit onderwerp worden ingegaan. Vervolgens zal een aantal adviezen worden opgenomen met betrekking tot de inrichting van de organisatie van de gerechten en de financiële gevolgen van de herziening. De overige adviezen bij het wetsvoorstel zijn opgenomen in de bijlage. Het onderstaande advies wordt gedragen door de Presidentenvergadering.

de Rechtspraak

datum 18 februari 2011
kenmerk UIT 2999 ONTW / EvA
pagina 2 van 23

1. Verdeling van zaken

Voor de rechtzoekende is de verdeling van zaken over de verschillende zittingslocaties van groot belang. De herziening van de gerechtelijke kaart leidt er immers toe dat de arrondissementen en ressorten groter worden en er meerdere zittingslocaties zijn binnen een arrondissement of ressort waarover de zaken verdeeld moeten worden. Naast arrondissementale zaaksverdeling moet ook duidelijkheid bestaan over ressortelijke en landelijke concentratie van zaken.

Voordat op deze drie onderwerpen wordt ingegaan vraagt de Raad eerst nadrukkelijk aandacht voor de verantwoordelijkheidsverdeling met betrekking tot de verdeling van zaken.

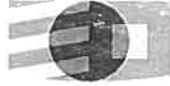
a. Verantwoordelijkheidsverdeling

In het wetsvoorstel is bepaald dat de verdeling van zaken binnen een arrondissement of ressort wordt vastgelegd in een zaaksverdelingsreglement. In de brief van uw ambtsvoorganger van 29 januari 2010 aan de voorzitter van de Tweede Kamer staat: 'Ook in dit nieuwe stelsel zie ik het als de primaire verantwoordelijkheid van de gerechtsbesturen, daarin ondersteund door de Raad voor de rechtspraak, om te bepalen hoe de zaken worden verdeeld over de diverse rechtspraaklocaties binnen de nieuw te vormen arrondissementen. Evenmin als thans het geval is, zie ik hier een taak voor de wetgever. **Op lokaal niveau kan immers, door de betrokken gerechtsbesturen, het beste de afweging worden gemaakt op welke plekken binnen het arrondissement welke zaken worden behandeld**'.¹

De Raad kon zich van harte in deze verdeling van verantwoordelijkheden vinden, omdat op deze wijze de burger optimaal wordt bediend, en betreurt het ten zeerste dat in het nu voorliggende wetsvoorstel van deze benadering is afgeweken. Voorgesteld wordt dat de Raad voor de rechtspraak de zaaksverdelingsreglementen vaststelt op basis van door de gerechtbesturen opgestelde ontwerpen en deze vervolgens goedkeuring behoeven van de minister. Om de volgende redenen bestaat hier bezwaar tegen:

- Uit de beginselen van de machtenscheiding en de rechterlijke onafhankelijkheid volgt dat met bemoeienis van de minister van Veiligheid en Justitie, met de behandeling van zaken door de rechter en de appointeringsbevoegdheid van de rechter, de grootst mogelijke terughoudendheid moet worden betracht. Hier dient voorop te staan dat ook de schijn van ongepaste bemoeienis door de minister, samenhangend met andere aan hem toebedeelde taken in het bijzonder op strafvorderlijk gebied, moet worden vermeden. In het geldende recht is van een dergelijke bemoeienis van de minister waar het gaat om de verdeling van zaken terecht geen sprake en in het wetsvoorstel 'Deetman' is juist de lijn ingezet om de Rechtspraak meer zeggenschap over (en minder ministeriële bemoeienis met) de inrichting van de eigen organisatie te geven. Het is de Raad niet duidelijk op welke gronden van deze lijn zou moeten worden teruggekomen. De voorgestelde bepaling zet de deur open voor een bemoeienis die ongewenste vormen kan aannemen, zeker nu voor die bemoeienis een zeer ruime titel wordt gecreëerd ('het algemeen belang').

¹ Kamerstukken II, 2009-2010, 29 279, nr. 200, p. 2.

de Rechtspraak

datum 18 februari 2011
kenmerk UIT 2999 ONTW / EvA
pagina 3 van 23

Hier dient te gelden dat de verleiding die van een dergelijke regeling uitgaat zou moeten worden vermeden. Ook moet de burger er op kunnen vertrouwen dat geen bestuurlijke inmenging op de plaats van behandeling plaatsvindt, omdat dit op termijn het vertrouwen in onafhankelijke rechtspraak kan aantasten. Als het gaat om de onafhankelijkheid van de rechtspraak, is Nederland in het gezaghebbende Global competitiveness report van het World Economic Forum inmiddels gedaald van een 2e plaats van alle landen in bijvoorbeeld 2006/2007 tot een 12e plaats in 2010/2011. Nederland heeft daarmee zijn topospositie verloren. Dat is niet alleen zorgelijk voor de burger, maar ook voor de concurrentiepositie van de Nederlandse economie. Het is zeer onwenselijk deze neergaande lijn te versterken.

- Voorts is, in lijn met het hierboven gegeven citaat uit de brief van uw ambtsvoorganger, een afweging van de bij de zaaksverdeling betrokken belang in beginsel slechts zinvol op lokaal niveau door de betreffende gerechten in samenspraak met hun omgeving. De uitkomst van die afweging zouden op centraal niveau door de Raad slechts marginaal dienen te worden getoetst op consistentie met de landelijke criteria voor zaaksverdeling. Door hierover publiekelijk verantwoording af te leggen wordt een afdoende controle door minister en parlement gecreëerd, die passend is binnen de staatsrechtelijke verhoudingen. De herziening van de gerechtelijke kaart zorgt ervoor dat alle gerechten groot genoeg zijn om in te kunnen spelen op de lokale wensen en behoeften en overal de kwaliteit te kunnen waarborgen. Als gerechtsbesturen niet kunnen beslissen over de zaaksverdeling in het eigen arrondissement raken ze 'vleugellam'.
- Tot slot brengt een generieke goedkeuringsbevoegdheid voor de minister een ongewenste bureaucratie voor de Raad en gerechten met zich mee, met de administratieve lasten van dien. Bij dit alles is het niet duidelijk welke voor de burger positieve resultaten daar tegenover staan. Een en ander klemt temeer nu wordt verzuimd in de toelichting de noodzaak van de goedkeuringsprocedure aan te tonen.

Gelet op voornoemde bezwaren adviseert de Raad u met klem om terug te keren naar het hierboven aangehaalde standpunt dat eerder door uw ambtsvoorganger aan de Tweede kamer is meegedeeld.

Indien u desondanks zou willen vasthouden aan ministeriële bemoeienis met de zaaksverdeling, zou het dienen te gaan om een veel beperkter en terughoudender regeling, in de volgende zin:

- In plaats van een goedkeuringsprocedure (vooraf) in alle gevallen een vernietigingsbevoegdheid (achteraf) in gevallen waarin daar bijzondere aanleiding voor zou bestaan.
- Een veel beperkter formulering van de grond(en) voor vernietiging dan de huidige ruime formulering.

In art. 20 lid 3 wordt geregeld dat de minister, na overleg met het bestuur, kan bepalen dat in een zaak de terechtzitting zal worden gehouden op een door hem aan te wijzen locatie in of buiten het rechtsgebied waarin het gerecht is gelegen, indien dit noodzakelijk is in verband met de veiligheid van personen of andere zwaarwegende omstandigheden. Met het oog op de gebruikelijke bestuurlijke verhoudingen zou dat door tussenkomst van de Raad moeten gebeuren.

de Rechtspraak

datum 18 februari 2011
kenmerk UIT 2999 ONTW / EvA
pagina 4 van 23

b. De verdeling van zaken binnen de arrondissementen-ressorten

Bij de verdeling van zaken zijn toegankelijkheid, kwaliteit en een gezonde bedrijfsvoering de belangrijkste criteria. Toepassing van de criteria leidt tot een kader per rechtsgebied van welke zaken in beginsel op welk niveau behandeld moeten worden (bijlage 2). Op de huidige 20 hoofdlocaties (de 19 huidige arrondissementshoofdplaatsen en Lelystad) kan de rechtzoekende voor een breed pakket van zaken terecht: sociale zekerheidszaken, politierechterzaken en familie- en jeugdzaken, het merendeel van de civiele zaken en nadrukkelijk ook meervoudige strafzaken. Het kader voor de zaaksverdeling moet gezien worden als een glijdende schaal. De verdeling van zaken over de rechtspraaklocaties in een arrondissement is aan de gerechtsbesturen en kan (met uitzondering van het basispakket) verschillen per arrondissement. Waar welke zaken in een arrondissement worden afgedaan is afhankelijk van te rechtvaardigen wensen en behoeften van rechtzoekenden en andere belanghebbenden in de omgeving, zoals de partijen in de strafrechten, in het bijzonder het OM en de advocatuur. De gerechten worden daarbij geacht zich te houden aan de boven beschreven en in de bijlage uitgewerkte kaders. Het kader draagt enerzijds bij aan landelijke uniformiteit en biedt anderzijds ruimte voor lokaal maatwerk.

In het wetsvoorstel worden naast de 20 huidige hoofdlocaties 12 aanvullende locaties als zittingslocaties bij AMvB aangewezen. De rechtzoekende zal op deze locaties voor een beperkter pakket aan diensten terecht kunnen. Lokale omstandigheden kunnen aanleiding geven om op de huidige nevenlocaties andere zaken af te doen dan nu het geval is. Bijzondere lokale relevantie kunnen bijvoorbeeld politierechter- en overlastzaken hebben. Het zaaksvolume en de afstand tussen de locaties speelt bij de verdeling van zaken ook een rol.

Bij specialistische zaken ligt concentratie op tien plaatsen in de rede. Daarbij valt te denken aan o.a. insolventies rechtspersonen, grondzaken, mededingingszaken, aanbestedingszaken, vervoerszaken en agentuurzaken. Belangrijk uitgangspunt is dat het moet gaan om specialistische zaken waarbij het voor de rechtzoekenden en ketenpartijen niet bezwaarlijk is verder te moeten reizen. Wat betreft het bestuursrecht zullen vreemdelingenzaken en Wabo-milieuzaken worden geconcentreerd op tien plaatsen. In arrondissement Oost-Nederland ligt het vanwege de omvang van het arrondissement in de rede dat concentratie van bovengenoemde zaken op twee locaties plaatsvindt.

De Rechtspraak is zich ervan bewust dat de bevoegdheid voor de verdeling van zaken, die ook nu bij de gerechtsbesturen is belegd in het verlengde van de appointeringsbevoegdheid van de rechter, de verantwoordelijkheid met zich brengt dit op zorgvuldige wijze te doen, rekening houdend met alle betrokkenen bij de rechtspraak. De wijze van de verdeling van zaken over de rechtspraaklocaties heeft immers grote gevolgen voor rechtzoekenden en ketenpartijen en dus ook voor het vertrouwen dat de burger heeft in een eerlijke behandeling van zijn zaak. De gerechtsbesturen en de Raad zullen ook na de herziening van de gerechtelijke kaart met de diverse belangen bij de verdeling van zaken terdege rekening houden. De wijze waarop de gerechtsbesturen thans uitvoering geven aan hun bevoegdheid geeft geen aanleiding hieraan te twifelen.

de Rechtspraak

datum 18 februari 2011
kenmerk UIT 2999 ONTW / EvA
pagina 5 van 23

Deze verantwoordelijkheid stelt de volgende eisen aan het consultatieproces:

- De gerechtsbesturen consulteren de ketenpartijen over de verdeling van zaken op zodanige wijze dat zij ook daadwerkelijk inspraak hebben, er moet dus voldoende tijd voor de consultatie zijn en voldoende ruimte.
- Het besluit over de verdeling van zaken van het gerechtsbestuur zal op duidelijke wijze kenbaar worden gemaakt aan belanghebbenden. Het moet voor iedereen glashelder zijn waar hij voor welke zaak terecht kan.
- De consultatie zal zo worden ingericht dat de ketenpartijen voldoende tijd hebben om zich op de (verandering in de) verdeling van zaken over de locaties voor te bereiden.
- De verdeling van zaken zal voor geruime tijd vastliggen gezien het domino-effect van een wijziging in de verdeling van zaken voor de (organisatie van de) ketenpartijen.

c. Concentratie van rechtsmacht

Na de herziening van de gerechtelijke kaart zijn alle gerechten groot genoeg om in principe alle zaken te behandelen. Rechterlijke concentratie is dan ook alleen wenselijk in het geval:

- de behandeling van een categorie zaken bijzondere rechterlijke expertise vereist;
- zich jaarlijks een beperkt aantal zaken van deze categorie aandient.

Op basis van deze criteria ligt het voor de hand dat zaken op het gebied van mensenhandel voorlopig ressortelijk geconcentreerd worden. Het gaat om ongeveer 150 zaken per jaar met een zeer specialistisch karakter. Ook de zaken op het gebied van cybercrime vereisen vanwege het geringe volume en specialistische karakter vooralsnog ressortelijke concentratie. Het ligt voor de hand deze zaken wettelijk te concentreren in de gerechten waar ook het Functioneel Parket is gevestigd: Rotterdam, Oost-Nederland, Amsterdam en Oost-Brabant. In lijn met het toetsingskader rechterlijke concentratie zullen de zaken op het gebied van mensenhandel en cybercrime in tweede instantie in twee gerechtshoven worden belegd: het gerechtshof Den Haag en het gerechtshof Arnhem-Leeuwarden.

Met het oog op het specialistische karakter van deze zaken is het wenselijk om in civiel recht zaken op het gebied van zeerecht/vervoerrecht, bank- en effectenrecht en luchtvaartrecht landelijk te concentreren. Dit betreft zaken die nu al grotendeels feitelijk geconcentreerd in enkele gerechten worden behandeld. De Raad acht het wenselijk deze specialisaties wettelijk te verankeren en verder uit te bouwen. De precieze omvang van deze specialisaties zal nog nader gedefinieerd worden.

Dit advies betreft een aanvulling op de bestaande wettelijke landelijke concentraties. De Raad zal nog nader adviseren over de wenselijkheid en de volledigheid van deze bestaande concentraties en zal tevens nader onderzoek laten verrichten naar de behoefte aan gespecialiseerde rechtspraak op andere rechtsgebieden.

de Rechtspraak

datum 18 februari 2011
kenmerk UIT 2999 ONTW / EvA
pagina 6 van 23

d. Verdeling van zaken van het Functioneel en Landelijk Parket

In het wetsvoorstel wordt voorgesteld het Openbaar Ministerie de mogelijkheid te geven zaken van het Landelijk Parket aan te brengen niet alleen bij rechtbank Rotterdam (zoals ook nu al de mogelijkheid is), maar ook bij de rechtbanken Amsterdam, Oost-Brabant en Oost-Nederland. Naast de vier rechtbanken blijven ook gelijkelijk bevoegd de rechtbanken binnen wier rechtsgebied het feit is begaan en de verdachte woont, verblijft of zich bevindt. Verder wordt in het wetsvoorstel mogelijk gemaakt dat zaken van het Functioneel Parket met een grootschalig karakter door de officier van Justitie bij het Landelijk Parket kunnen worden vervolgd, zodat ook deze zaken onder de competentie kunnen worden gebracht van de rechtbanken Amsterdam, Rotterdam, Oost-Brabant en Oost-Nederland.

De Raad is het met dit voorstel oneens en is van mening dat alle gerechten na de herziening van de gerechtelijke kaart zaken van het Landelijk en Functioneel Parket kunnen behandelen. Alle gerechten zijn dan voldoende toegerust, zowel wat betreft het kennisniveau van medewerkers, als wat betreft de flexibiliteit van de organisatie om de impact van dergelijke zaken op te vangen. Het kleinste gerecht heeft na de herziening 33 fte aan strafrechters. Alle gerechten zijn dus goed in staat kennis op diverse deelgebieden te organiseren. Overigens worden nu LP-zaken, op verzoek van het OM, door gerechten verspreid over het hele land behandeld.

Het aantal zaken van het Functioneel Parket bedroeg in 2009 bijna 3000. Op basis van dit aantal is ressortelijke concentratie niet nodig, niet mogelijk en niet wenselijk. Daarbij is van belang dat lang niet alle FP-zaken een specialistische afdoening vereisen. De mogelijkheid is onderzocht om 'eenvoudige' FP-zaken in tien gerechten af te doen en de ingewikkelde ressortelijk te concentreren. Het blijkt echter niet mogelijk om een duidelijke scheiding aan te brengen, die het mogelijk maakt vooraf, op basis van heldere criteria objectief te bepalen in welke categorie een zaak kwalificeert.

Inzichtelijkheid van het stelsel is voor rechtzoekenden een belangrijk vereiste. Het nu voorliggende voorstel is daarmee strijdig, aangezien het OM naar eigen inzicht FP-zaken kan overbrengen naar het Landelijk Parket, zonder daarbij acht te slaan op de (organisatorische) consequenties voor de gerechten en andere belanghebbenden.

Een scheiding tussen relatief eenvoudige FP-zaken en ingewikkelde FP-zaken is temeer onwenselijk met het oog op een goede kennisopbouw in de gerechten. Kennis van en ervaring met ingewikkelde zaken komt ten goede aan de afdoening van eenvoudige zaken. Kennis op het gebied van fraude en belastingen hangt sterk samen. Wanneer FP-zaken in de gerechten worden behandeld in de plaatsen waar ook het Functioneel Parket is gevestigd, heeft dat tot gevolg dat kennis op het gebied van fraude in andere gerechten wordt gebundeld dan de kennis op het gebied van belastingen. Wanneer de indeling van het OM wordt gevolgd (bij concentratie van LP- en FP-zaken) zou dat betekenen dat de rijksbelastingzaken over moeten gaan van Den Haag naar Rotterdam, van Leeuwarden en Arnhem naar Oost-Nederland, van Haarlem naar Amsterdam en van Breda naar Oost-Brabant. De Raad acht dit zeer ongewenst.

de Rechtspraak

datum 18 februari 2011
kenmerk UIT 2999 ONTW / EvA
pagina 7 van 23

2. Bestuurs- en organisatiemodel

De herziening van de gerechtelijke kaart leidt tot een nieuw bestuurs- en organisatiemodel. Als basis hiervoor geldt de Visie op de rechtspraak: 'Bij de indeling van de organisatie staan de problemen van rechtzoekenden en maatschappij centraal. Zoveel mogelijk worden procedures die met elkaar samenhangen, omdat zij betrekking hebben op één en dezelfde persoon of eenzelfde maatschappelijke problematiek, tegelijk behandeld. Dit brengt een rechtsgebied overstijgende aanpak met zich. Flexibiliteit van de organisatie is hiervoor essentieel'.² Na de herziening van de gerechtelijke kaart zullen de gerechten niet meer in sectoren worden ingedeeld, maar in teams en clusters. Teams kunnen deel uitmaken van één of meer clusters (een team jeugd, maakt bijvoorbeeld deel uit van het cluster straf en het cluster civiel). De inrichting van de organisatie in teams en clusters geeft de organisatie flexibiliteit en maakt het mogelijk om in aansluiting bij de behoeften in de samenleving ook thematische teams in te richten en zo kennis te bundelen.

a. Inrichting bestuur

De Raad verwacht dat in de toekomst een bestuur van drie leden (waarvan één niet-rechterlijk lid) volstaat voor de gerechten, zoals in het wetsvoorstel wordt bepaald. De Raad pleit er echter voor om door middel van een overgangsbepaling het mogelijk te maken dat in door de Raad te bepalen gerechten tijdelijk een bestuur van maximaal vier leden kan worden benoemd.

b. Gerechtsvergadering

Volgens art. 23 wet RO heeft het bestuur tot taak binnen het gerecht de juridische kwaliteit en uniforme rechtstoepassing te bevorderen. 'Het voert daarover overleg met een sectorvergadering of de gerechtsvergadering. Bij de uitvoering van deze taak treedt het bestuur niet in de procesrechtelijke behandeling van, de inhoudelijke beoordeling van alsmede de beslissing in een concrete zaak'. In de Visie op de rechtspraak staat: 'Het is aan de besturen om de rechters de ruimte en stimulans te geven zich te organiseren en hun professionele standaarden te definiëren en uit te dragen. Het bestuur heeft tot taak de dialoog met en tussen de professionals onderling op gang te brengen en te houden'.

De herziening van de gerechtelijke kaart heeft invloed op de wijze waarop de besturen inhoud kunnen geven aan hun taak en de betrokkenheid van de rechters daarbij:

- De (meeste) gerechten worden groter, waardoor het nog lastiger wordt dan nu al het geval is aan de adviesrol van de gerechtsvergadering invulling te geven.
- Door het afschaffen van het sectormodel verdwijnen de vanzelfsprekende verbanden waarbinnen over kwaliteit wordt gesproken (sectorvergadering). In plaats van in sectoren worden de gerechten ingericht in teams en clusters.

---

² Raad voor de rechtspraak (juni 2010), *Visie op de rechtspraak*, p.30.

de Rechtspraak

datum 18 februari 2011
kenmerk UIT 2999 ONTW / EvA
pagina 8 van 23

Het is vanzelfsprekend van groot belang dat na de herziening kwaliteit en rechtseenheid voldoende zijn geborgd. Het gesprek hierover dient niet gevoerd te worden in de gerechtshofvergadering, maar zal op een veel meer betekenisvolle wijze inhoud kunnen krijgen in de nieuw te vormen teams en clusters. Voor de rechtzoekenden en andere belanghebbenden is het van belang inzicht te krijgen in de wijze waarop dat gebeurt. De Raad adviseert de artikelen 22 en 28 uit de wet RO te schrappen en in plaats daarvan in artikel 19 wet RO op te nemen dat de gerechtshofbesturen in het bestuursreglement beschrijven op welke wijze kwaliteit en rechtseenheid in de organisatie wordt geborgd, in het bijzonder de wijze waarop het bestuur zich daarbij laat adviseren door de rechters en raadsheren, bijvoorbeeld door het instellen van een clusteroverleg. De rol van rechters bij de kwaliteitsbevordering zal op deze wijze sterker dan nu worden verankerd.

Ook na de herziening van de gerechtelijke kaart is het nuttig om periodiek met alle rechters en raadsheren van een gerecht bijeen te komen in een themabijeenkomst of conferentie. Op die manier kan onderling het professionele gesprek worden gevoerd over kwaliteitsaspecten. Op dit moment vindt dit in veel gerechten al zo plaats. Op landelijk niveau zullen de vakinhoudelijke landelijke overleggen processuele en materiële rechtseenheid bevorderen. Elk gerecht zal een inhoudelijke deskundige afvaardigen naar ieder landelijk overleg met de bevoegdheid het gerecht te binden.

Ook wat betreft de adviesfunctie van de gerechtshofvergadering bij nieuwe benoemingen van rechters en raadsheren staat de grotere schaal een zinvolle invulling hiervan in de weg. De Raad adviseert artikel 5c WRRRA lid 2 te schrappen en de betrokkenheid van rechters bij nieuwe benoemingen van rechters en raadsheren te borgen door de benoemingsadviescommissie voor meer dan de helft uit rechters te laten bestaan. Dit kan worden vastgelegd in het bestuursreglement. Ditzelfde geldt voor de benoemingsadviescommissie van de rechterlijke leden uit het gerechtshofbestuur die nieuw in het gerecht worden benoemd. De inspraak van rechters bij de benoeming van gerechtshofbestuurders krijgt daarnaast vorm doordat rechters deel uit maken van de lokale ondernemingsraad. Het gerechtshofbestuur moet bij de benoeming van nieuwe bestuurders de Raad op de hoogte stellen van de zienswijze van de ondernemingsraad. De Raad is van mening dat de inspraak van rechters bij benoemingen van rechters en raadsheren op deze wijze optimaal wordt gewaarborgd.

c. Bestuursreglement

In het bestuursreglement dienen belanghebbenden in de omgeving de relevante informatie te vinden over de werking van het gerecht. Dit stelt eisen aan de opzet en inhoud ervan. De huidige regeling levert voor belanghebbenden weinig leesbare reglementen op waarin informatie staat waarvan het de vraag is of die voor externe belanghebbenden relevant is (bijvoorbeeld de regels rond machtiging van het bestuur en de vervanging bij ziekte). De Raad adviseert de volgende drieliding te maken:

1. De informatie over waar welke zaken worden afgedaan wordt opgenomen in het zaaksverdelingsreglement.
2. De voor de extern belanghebbenden relevante informatie over de werking van het gerecht staat in het bestuursreglement.

de Rechtspraak

datum 18 februari 2011
kenmerk UIT 2999 ONTW / EvA
pagina 9 van 23

3. De informatie over de interne werking van het gerecht is opgenomen in een huishoudelijk reglement.

1. Zaaksverdelingsreglement

In het zaaksverdelingsreglement (als bedoeld in artikel 93a) maken de gerechten duidelijk voor welke zaken de rechtzoekende waar terecht kan. Hiervan zou ook de verdeling van zaken over de door de Raad aangewezen zittingsplaatsen deel van moeten uitmaken (nieuw onderdeel f van artikel 19 wet RO). Het is immers voor de rechtzoekenden en andere belanghebbenden niet te begrijpen dat voor informatie over de verdeling van zaken twee verschillende reglementen moeten worden geraadpleegd. Ook de openingstijden van de griffie in de zittingsplaatsen zou in dit zaaksverdelingsreglement opgenomen moeten worden. Op deze manier wordt alle relevante informatie over de afdoening van zaken gebundeld aangeboden.

De Raad hecht er aan te herhalen dat hij van mening is dat de minister geen goedkeuringsbevoegdheid dient hebben ten aanzien van dit zaaksverdelingsreglement. Dit klemt temeer wanneer het zaaksverdelingsreglement wordt uitgebreid met bovenstaande onderwerpen.

2. Bestuursreglement

De Raad stelt voor in het wetsvoorstel op te nemen, in plaats van het voorgestelde artikel 19 eerste lid, dat de gerechtsbesturen de volge onderwerpen opnemen in het bestuursreglement:

- De Bestuurszetel.
- Op welke wijze binnen het gerecht kwaliteit en uniforme rechtstoepassing wordt geborgd, in het bijzonder de wijze waarop het bestuur de adviesfunctie van rechters daarbij vorm geeft.
- Dat gerechtsbesturen bij de benoeming van rechters en raadsheren (inclusief de rechterlijke bestuursleden die niet werkzaam zijn in het gerecht) zich laten adviseren door een benoemingsadviescommissie die voor het merendeel bestaat uit rechters/raadsheren.
- De wijze waarop kamers worden gevormd en zaken aan individuele rechters worden toebedeeld.
- De wijze waarop de gerechtsbesturen invulling geven aan hun externe oriëntatie.

Daarnaast kan een bepaling worden opgenomen dat de Raad aanvullende onderwerpen kan benoemen.

3. Huishoudelijk reglement

De gerechtsbesturen regelen de onderwerpen a t/m e van het voorgestelde art. 19 lid 1 in een huishoudelijk reglement. Dit reglement dient vooral een intern doel om afspraken vast te leggen met betrekking tot de organisatie van het gerecht. Dit huishoudelijk reglement wordt in tegenstelling tot de andere reglementen niet gepubliceerd in het Staatsblad

Deze drie reglementen bevatten de formele informatie over het gerecht en zullen geplaatst worden op rechtspraak.nl. Daarop zal echter ook een toegankelijker ontsluiting van de voor de rechtzoekende relevante informatie te vinden zijn.

de Rechtspraak

datum 18 februari 2011
kenmerk UIT 2999 ONTW / EvA
pagina 10 van 23

d. College van Afgevaardigden

Volgens artikel 90, lid 3 Wet RO is de taak van het College van Afgevaardigden om gevraagd en ongevraagd de Raad te adviseren omtrent de uitvoering van zijn taken. Voorts moet het College van Afgevaardigden in de gelegenheid worden gesteld zijn zienswijze kenbaar te maken over het voornemen van de Raad tot het geven van een algemene aanwijzing aan de besturen van de gerechten (artikel 92, tweede lid, van de Wet RO). Tenslotte speelt het College een rol in de benoemingsprocedure van de leden van de Raad; een lid van het College zit in de commissie van aanbeveling (artikel 85, tweede lid, van de Wet RO). Naast het College van Afgevaardigden is ook een GOR ingesteld voor het overleg over aangelegenheden die van gemeenschappelijk belang zijn. Voorts speelt de GOR een rol bij de procedure tot benoeming(en ontslag) van de leden van de Raad (adviesrecht).

Beide gremia bestaan uit rechterlijk en niet rechterlijk personeel en in praktijk adviseren beide gremia de Raad over dezelfde onderwerpen. Het gevolg hiervan is onnodige bestuurlijke drukte en vertraging van besluitvorming. Dit probleem is ook al geconstateerd door de Commissie Deetman in haar Evaluatierapport modernisering rechterlijke organisatie.³ Beide gremia ondermijnen ook elkaars effectiviteit. De Commissie Deetman stelt: 'dat de Groepsondernemingsraad rechtspraak zijn rol als overkoepelend medezeggenschapsorgaan niet ten volle kan vervullen vanwege een overlap met het voornoemde College met betrekking tot de invulling van de adviesfunctie'. De Commissie concludeerde met het oog op de vermindering van de onnodige bureaucratie: 'Stroomlijn de activiteiten, vertegenwoordiging en inbreng van het College van afgevaardigden en de Groepsondernemingsraad rechtspraak en maak daartoe heldere werkafspraken. Indien dubbeling inherent is aan het systeem geeft de commissie in overweging het systeem te heroverwegen'.

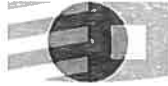
Aan het College van Afgevaardigden zijn in de Memorie van Toelichting bij de Wet Raad voor de rechtspraak verschillende functies toegedicht. Enerzijds gaat het om het fungeren als klankbord voor de Raad waarbij het College de Raad kan voeden met bij de gerechten levende gedachten. Anderzijds zou het College ertoe kunnen bijdragen dat de activiteiten van de Raad draagvlak hebben bij de gerechten, onder andere door het geven van uitleg over de voorgenomen besluiten van de Raad in de gerechten.

Wat betreft de eerste functie speelt als gezegd ook de GOR een belangrijke rol. Daarnaast zijn binnen de Rechtspraak naast de Presidentenvergadering inmiddels ook landelijke vakinhoudelijke overleggen en het Directeurenberaad ingesteld die de Raad adviseren op tal van onderwerpen. Wat betreft de tweede functie moet de Raad, en ook het College zelf, constateren dat deze niet tot wasdom is gekomen. Het College, en de adviezen die het geeft, zijn in de gerechten veelal onbekend. Daarbij komt dat de Raad het vooral een taak vindt van de gerechtsbesturen om de besluiten van de Raad in het gerecht toe te lichten.

Op grond van bovenstaande adviseert de Raad het College van Afgevaardigden uit de wet te schrappen. De bevoegdheden van het College van Afgevaardigden zijn geborgd in de bevoegdheden van de GOR.

---

³ Commissie evaluatie modernisering rechterlijke organisatie (december 2006), *Rechtspraak is kwaliteit*, p. 37, 38.

de Rechtspraak

datum 18 februari 2011
kenmerk UIT 2999 ONTW / EvA
pagina 11 van 23

3. Financiële gevolgen

De Raad heeft een raming gemaakt van de te verwachten kosten als gevolg van de herziening van de gerechtelijke kaart, rekening houdend met de toestand van de rijksfinanciën. Het totaalbeeld van de kosten ziet er als volgt uit:

- De Raad gaat er thans vanuit dat op termijn voldoende besparingen gerealiseerd kunnen worden om de structurele kosten te compenseren. Ook zal ingezet worden op het maximaliseren van de doelmatigheidsverbetering. De kosten betreffen onder andere de hogere huisvestingskosten. Dit betekent wel dat kwaliteitsverbetering bijvoorbeeld door het op één locatie vestigen van sectoren alleen gerealiseerd kan worden, als de kosten daarvan beperkt zijn. Er ontbreken ook de financiële mogelijkheden om locaties van rechtspraak buiten de huidige hoofdvestigingen te vestigen, zoals in Almere, of uit te breiden. Dit heeft gevolgen voor de verdeling van zaken over de locaties. Gelet op de omstandigheid dat u vooralsnog geen financiële middelen ter beschikking hebt gesteld voor de herziening, kan de Raad niet anders dan de eis stellen dat de verdeling van zaken over de locaties binnen een arrondissement binnen de huidige huisvestings- en financiële kaders moet plaatsvinden. Uitbreiding van de huidige nevenlocaties is dus vanuit financiële en organisatorische overwegingen niet aan de orde. Aangezien de beoogde competentiegrensverhoging in kantonzaken zal leiden tot een sterke toename van het aantal kantonzaken, zal het niet mogelijk zijn zonder uitbreiding van de huidige nevenlocaties alle kantonzaken op deze locaties af te doen (dit in tegenstelling tot het gestelde op pagina 8 van de Memorie van Toelichting).
- De incidentele kosten, vooral voor sociaal flankerend beleid, liggen in de orde van grootte van € 54 mln. in de periode 2011 t/m 2019. Deze kosten zijn onlosmakelijk verbonden met een reorganisatie van deze omvang.

De herziening is nodig om in de toekomst kwaliteit van rechtspraak te kunnen blijven garanderen en de organisatie optimaal in te richten. Gezien de kwaliteitsslag die met de herziening wordt beoogd acht de Raad de kosten-baten-verhouding acceptabel. Aangezien de efficiencywinst die met de herziening gerealiseerd kan worden nodig is om de structurele kosten van de herziening te financieren, is het niet mogelijk de incidentele kosten ook te dekken uit efficiency. Deze kosten zullen door u gedekt moeten worden.

Bij het totaalbeeld van de kosten is het goed te realiseren dat een andere verdeling van zaken over de rechtspraaklocaties dan door de Raad voorgesteld vergaande financiële consequenties kan hebben.

De reorganisatie als gevolg van de gerechtelijke kaart zal niet zijn afgerond op het moment dat het thans geldende Sociaal Flankerend Beleid 2008-2012 expireert (per 1 januari 2012). Vanuit het oogpunt van goed werkgeverschap is het van belang dat voor alle betrokkenen zowel vóór als na deze datum dezelfde voorzieningen blijven gelden.

de Rechtspraak

datum 18 februari 2011
kenmerk UIT 2999 ONTW / EvA
pagina 12 van 23

Voor het geval het huidige SFB (RM en Rijk) per 1 januari 2012 niet wordt verlengd (dan wel dat er geen vergelijkbare vervangende algemene regeling wordt getroffen), adviseert de Raad u een overgangsvoorziening te treffen, voor zowel rechterlijke ambtenaren als gerechtsambtenaren, inclusief de financiering hiervan. Met het oog op de ontwikkelingen in de organisatie is het van belang dat op korte termijn duidelijkheid hieromtrent bestaat.

4. Tenslotte

De Raad en de presidenten zijn ervan overtuigd dat de herziening van de gerechtelijke kaart noodzakelijk is om ook in de toekomst de kwaliteit van rechtspraak te waarborgen. Door de grotere schaal van de gerechten kan kwaliteit en continuïteit van rechtspraak worden gegarandeerd en is het beter mogelijk specialisaties in te richten. Dit perspectief zal in de gerechten vorm moeten krijgen. De inbreng van externe belanghebbenden is daarbij essentieel, evenals de betrokkenheid van de medewerkers en de ondernemingsraad.

De herziening van de gerechtelijke kaart brengt een grote reorganisatie van de Rechtspraak met zich. De Raad heeft een programma ingericht om de gerechten daarop voor te bereiden en ze daarbij te begeleiden, uiteraard zonder daarbij vooruit te lopen op wetgeving. De inwerkingtreding van de Evaluatiewet, beoogd 1 juli 2011, maakt het mogelijk om de eerste concrete stappen te zetten op weg naar een verdere samenwerking tussen de gerechten. De Raad acht een inwerkingtreding van de wet Herziening gerechtelijke kaart per 1 juli 2012 gewenst.

Hoogachtend,

ter

de Rechtspraak

datum 18 februari 2011
kenmerk UIT 2999 ONTW / EvA
pagina 13 van 23

Bijlage 1: Overige opmerkingen

de Rechtspraak

datum 18 februari 2011
kenmerk UIT 2999 ONTW / EvA
pagina 14 van 23

Bijlage 1: Overige opmerkingen

1. Rechtspositionele gevolgen

Eerste benoemingen bestuurders nieuwe gerechten

- Artikel H (overgangsrecht gerechtsbestuurders)
- Memorie van toelichting, p. 42-43.

Voor de aanbeveling van presidenten en de andere leden van het gerechtsbestuur van de nieuw te vormen gerechten moet een tijdelijke voorziening worden getroffen, omdat de Raad in deze fase niet kan voldoen aan de verplichting tot het horen van het bestuur van het 'desbetreffende gerecht'.

De selectie van de in aanmerking komende kandidaten zal, onder verantwoordelijkheid van de Raad⁴, plaatsvinden volgens een speciaal op deze bijzondere omstandigheden toegesneden procedure. De hoofdlijnen voor de procedure heeft de Raad eind 2010 uitgewerkt in een advies aan het ministerie van Veiligheid en Justitie. Bij het zoeken naar een alternatief voor 'het horen van het desbetreffende gerecht', heeft bij de Raad het vertrouwen in de (fusie)gerechten voorop gestaan. Vanuit dit principe heeft de Raad ervoor gekozen om in plaats van het 'horen van het gerecht' op lokaal niveau een gerechtelijke ('benoemings')adviescommissie te laten functioneren. De Raad hecht aan zo min mogelijk bepalingen in de wet, waarbij de stappen in selectie nader worden vormgegeven in de procedure. De beleidslijnen zijn voorgelegd aan de groepsondernemingsraad Rechtspraak en geheel in overeenstemming met zijn opvattingen.

Thans wordt tussen de Raad en het ministerie in goed overleg gesproken over de wijze waarop de procedure voorafgaand aan de aanbeveling door de Raad wettelijk wordt vormgegeven.

Terugtreedingsregeling gerechtsbestuurders

- Wet op de rechterlijke organisatie, artikel 16 eerste lid (laatste 3 volzinnen)
- Beroepswet, artikel 3, onderdeel c
- Wet bestuursrechtspraak bedrijfsorganisatie, artikel 4, onderdeel c

Deze onderdelen regelen dat een bestuurder die als zodanig terugtreedt, na een aaneengesloten periode van 6 jaar als bestuurder, gedurende een periode van 3 jaar recht houdt op een toelage ter grootte van het verschil tussen zijn salaris als rechterlijk ambtenaar en het salaris dat hij genoot als lid van het gerechtsbestuur.

De Raad adviseert om, ter vereenvoudiging van de administratieve uitvoering, ook in deze gevallen af te zien van een salaris en een toelage, maar te bepalen dat betrokkene in deze situatie gedurende een periode van 3 jaar het salaris behoudt dat hij als bestuurder genoot.

---

⁴ Memorie van Toelichting bij het wetsvoorstel Wet Raad voor de rechtspraak, Kamerstuk Tweede Kamer 27182, nr. 3, p. 44.

de Rechtspraak

datum 18 februari 2011
kenmerk UIT 2999 ONTW / EvA
pagina 15 van 23

Terugtreedingsregeling rechterlijke leden Raad voor de rechtspraak

- WRO, artikel 86, eerste lid

Dit artikel regelt dat een rechterlijk ambtenaar, die tevens lid is van de Raad voor de rechtspraak, voortaan in plaats van zijn salaris als rechterlijk ambtenaar **en** een toelage als bestuurder, een salaris ontvangt als lid van de Raad.

De Raad stelt thans voor de op de gerechtsbestuurders van toepassing zijnde regeling bij terugtreden, i.c. behoud van salaris gedurende een periode van 3 jaar na een aaneengesloten periode van 6 jaar als bestuurder, ook van toepassing te verklaren op de rechterlijke leden van de Raad. In de destijds door de Raad gedane voorstellen voor de terugtreedingsregeling voor bestuurders is abusievelijk verzuimd de rechterlijke leden van de Raad hierin mee te nemen.

Overgangsrecht functionarissen rechtbanken

- Artikel F, eerste, tweede, zesde en zevende lid.

In dit artikel wordt o.a. geregeld dat de bij de rechtbank Zwolle-Lelystad benoemde/aangestelde rechterlijke ambtenaren (in opleiding) en gerechtsambtenaren van rechtswege worden geplaatst bij de rechtbank Oost-Nederland. Bij nader inzien is de Raad, na overleg met het bestuur van de rechtbank Zwolle-Lelystad, tot de conclusie gekomen dat dit tot veel onnodige onzekerheid leidt bij de desbetreffende medewerkers en gerechtsbesturen.

De Raad stelt daarom alsnog voor om bij wet te regelen dat de rechterlijke ambtenaren die feitelijk 'in of vanuit' Zwolle of Lelystad werkzaam zijn en de gerechtsambtenaren die Zwolle of Lelystad als (feitelijke) standplaats/plaats van tewerkstelling hebben, van rechtswege overgaan naar het gerecht Oost-Nederland, resp. het gerecht Midden Nederland. Op deze wijze zou, volgens een eerste opgave van het gerechtsbestuur van de rechtbank Zwolle-Lelystad, de overgang voor 74 rechters en 211 gerechtsambtenaren zijn 'geregeld'.

Voor de resterende groep van ca. 10 rechters en ca. 111 gerechtsambtenaren, die niet zondermeer zijn 'toe te delen' aan of Zwolle of Lelystad, worden thans nadere voorstellen uitgewerkt. Hierbij wordt gedacht aan het aan de hand van nader op te stellen criteria 'toewijzen' van medewerkers aan of Zwolle of Lelystad. Dit als een vorm van 'voorsorteren' waarna ook voor deze groep de overgang naar het nieuwe gerecht, zo mogelijk bij wet, kan worden geregeld. Voor wat betreft de gerechtambtenaren vindt hierover thans nader overleg plaats met de vakcentrales in het Georganiseerd Overleg Raad voor de rechtspraak (GO-Raad).

T.a.v. de rechter-plaatsvervangers met een aanwijzing en de gerechtsambtenaren met een tijdelijke aanstelling kunnen dezelfde criteria als hiervoor worden gehanteerd bij de – van rechtswege – overgang naar de rechtbank Oost-Nederland, resp. Midden-Nederland.

de Rechtspraak

datum 18 februari 2011
kenmerk UIT 2999 ONTW / EvA
pagina 16 van 23

NB

In hoeverre een voorziening als hiervoor genoemd ook noodzakelijk of gewenst is voor de overgang van het gebied Gooi- en Vechtstreek van de rechtbank Amsterdam naar de rechtbank Midden-Nederland wordt thans nader onderzocht.

Overgangsrecht bestuurders (i.c. de directeuren bedrijfsvoering)

- Artikel F, zesde lid en zevende lid,
- artikel G, vijfde lid en zesde lid,
- jo. Artikel H, eerste lid.

In deze artikelen wordt o.a. geregeld dat de gerechtsambtenaren, niet zijnde een directeur bedrijfsvoering, van rechtswege worden geplaatst (of aangesteld) bij het 'nieuwe' gerecht. Nu de benoeming van de dbv's o.g.v. artikel H, eerste lid, van rechtswege wordt beëindigd betekent dit, omdat vrijwel alle dbv's een vaste aanstelling in algemene dienst van het Rijk hebben, dat de vaste aanstelling in algemene dienst van het Rijk gehandhaafd blijft, maar dat zij geen feitelijke functie meer hebben en niet (meer) bij een gerecht zijn tewerkgesteld. Zoals de overgangsbepaling nu luidt, vallen zij 'tussen de wal en het schip' en is niet duidelijk tot welk gerecht zij behoren en welk bevoegd gezag verantwoordelijk is voor de verdere begeleiding/herplaatsing.

De Raad adviseert in de wet te regelen dat betrokkenen van rechtswege worden geplaatst bij het nieuwe gerecht dat ontstaat uit de samenvoeging van de gerechten waarin betrokkenen werkzaam waren. Voor de directeur bedrijfsvoering van de rechtbank Zwolle-Lelystad stelt de Raad voor dat dit de rechtbank Oost-Nederland is. Op deze wijze is expliciet bepaald welk gerechtsbestuur t.z.t. het bevoegd gezag is voor betrokkenen en daarmee verantwoordelijk is voor de verdere begeleiding naar ander passend werk, voor zover dan nog relevant.

2. Rechtszaken eigen medewerkers

Wanneer na de herziening van de gerechtelijke kaart een rechtszaak waarbij een medewerker van het gerecht is betrokken naar een ander gerecht moet worden verwezen, moet dat door de minister te vragen een andere locatie aan te wijzen in verband met 'zwaarwegende omstandigheden' (art. 20 lid 3).⁵ Dit is een nogal zwaar instrument voor deze categorie van zaken. De Raad pleit er dan ook voor om deze evidente categorie van zaken expliciet in de wet te regelen. Er is immers objectief vast te stellen welke zaken in deze categorie vallen en verwijzing naar een ander gerecht zou dan aan het gerechtsbestuur zelf overgelaten kunnen worden.

---

⁵ Met betrekking tot bestuursrechtelijke zaken is dit geregeld in art. 8:13 Awb.

de Rechtspraak

datum 18 februari 2011
kenmerk UIT 2999 ONTW / EvA
pagina 17 van 23

3. Accountantscontrole

In het wetgevingsadvies van de Raad over de Evaluatiewet heeft de Raad geadviseerd een einde te maken aan de dubbele accountantscontrole binnen de Rechtspraak. Aangezien dit aspect niet is verwerkt in de Evaluatiewet wil de Raad nogmaals aandacht vragen voor dit punt.⁶

'Ingevolge artikel 35, zesde lid, van de Wet RO dient het jaarlijkse verslag van de gerechten aan de Raad een verklaring te omvatten omtrent de getrouwheid en de rechtmatigheid, afgegeven door een door het bestuur aangewezen accountant als bedoeld in artikel 393, eerste lid, van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek. Op grond van artikel 104, vijfde lid, moet zo'n verklaring ook worden toegevoegd aan de jaarrekening en het jaarverslag van de Raad en de gerechten gezamenlijk. De betrekkelijk geringe omvang van de gerechten als zelfstandige onderdelen van de rijksdienst en de tweevoudige eis dat over hun financiële verslaglegging een accountantsverklaring moet worden verkregen, leiden ertoe dat de controledichtheid van de accountantscontrole bij de rechtspraak veel groter is dan elders bij rijksdiensten gebruikelijk. In het kader van het streven naar vermindering van de administratieve lastendruk, óók voor overheden, is er naar de mening van de Raad aanleiding de dubbele accountantscontrole op het financiële beheer van de gerechten niet langer dwingend voor te schrijven. Dit geldt te meer als in de vergelijking met andere rijksdiensten (ministeries) rekening wordt gehouden met de samenstelling van departementale baten-lastendiensten voor de bepaling van de controledichtheid. De Raad wijst in dit verband ook nog op het streven tot vermindering van de financiële lastendruk en de verplichting zuinig om te gaan met de algemene middelen: weliswaar is niet te verwachten dat een wijziging van de bepaling over de accountantscontrole tot een aanmerkelijke bezuiniging zal leiden, maar de Raad let bij het doelmatig besteden van de hem ter beschikking gestelde middelen ook op de kleintjes.

In de situatie zoals die de Raad wenselijk voorkomt is het overigens ook niet zo dat een accountantscontrole bij individuele gerechten niet meer plaatsvindt. De Raad gaat ervan uit dat de accountant die jaarverslag en jaarrekening van de Raad en de gerechten gezamenlijk controleert bij een deel van de gerechten eigen onderzoek zal willen doen, als de verslaglegging van de gerechten niet meer standaard van een accountantsverklaring is voorzien. Ook de Raad zal in het kader van het door hem uitgeoefende financiële toezicht soms aan een gerecht de plicht willen opleggen de jaarrekening en het jaarverslag van een accountantsverklaring te doen voorzien. Maar de toleranties en de controledichtheid kunnen bij de rechtspraak zeker wel lager, mede gezien het uitstekende track-record van de rechtspraak als het gaat om de kwaliteit van het financiële beheer en de rechtmatigheid van de uitgaven. De Raad verzoekt u dan ook het erheen te leiden dat de externe controle op de geconsolideerde financiële verslaglegging (van de Raad en de gerechten gezamenlijk) ongewijzigd blijft, maar de controle op de verslaglegging van de individuele gerechten in beginsel door de Raad zelf en via de externe toets op de geconsolideerde verslaglegging plaats heeft, aangevuld met externe controle op de verslaglegging van individuele gerechten volgens (bijvoorbeeld) het huidige model (andere modaliteiten zijn ook denkbaar), als de Raad dat voorschrijft".

---

⁶ Brief Raad voor de rechtspraak aan de minister van Justitie, d.d. 15 juli 2008, kenmerk UIT 12897 JZ/PB, p.4-5.

de Rechtspraak

datum 18 februari 2011
kenmerk UIT 2999 ONTW / EvA
pagina 18 van 23

4. Overig

- De voorgestelde tekst in artikel XIX leidt er toe dat Fries niet alleen meer rechtstaal is in Friesland, maar ook in de provincies Groningen, Drente, Overijssel en Gelderland. De Raad gaat ervan uit dat dit niet de bedoeling is en stelt voor de bestaande tekst te handhaven met dien verstande dat 'een in de provincie Fryslan gevestigd gerecht' wordt vervangen door 'een in de provincie Fryslan gelegen rechtspraaklocatie van de rechtbank Noord-Nederland of het gerechtshof Arnhem-Leeuwarden'.
- In artikel 7 wet RO ontbreekt de gemeente Bussum in de opsomming van gemeenten die vallen in het arrondissement Midden-Nederland.
- In artikel II, S (dat de bijzondere bevoegdheid in douanezaken beoogt te regelen) staat (evident: per abuis) als nieuw bevoegd gerecht vermeld: de rechtbank Noord-Nederland, waar bedoeld zal zijn: de rechtbank Noord-Holland. De evidentie blijkt o.m. uit de tekst van de MvT op dit artikel.
- In de memorie van toelichting staat op p. 10 per abuis rechtbank 's-Hertogenbosch en rechtbank Zwolle in plaats van rechtbank Oost-Brabant en Oost-Nederland.

de Rechtspraak

datum 18 februari 2011
kenmerk UIT 2999 ONTW / EvA
pagina 19 van 23

Bijlage 2: Kaders verdeling zaakspakketten

de Rechtspraak

datum 18 februari 2011
kenmerk UIT 2999 ONTW / EvA
pagina 20 van 23

1. Kader verdeling van zaakspakketten civiel

<i>Niveau 20 of 32</i>	<i>Niveau 20</i>	<i>Niveau 10</i>	<i>Niveau 1</i>
Kanton (aardzaken) <ul style="list-style-type: none"> - Consumentenzaken - Huurzaken - Arbeidszaken	<ul style="list-style-type: none"> - Bouwzaken - Onrechtmatige daad - Verzekeringszaken - Alle overige civiele zaken	<ul style="list-style-type: none"> - Insolventies: rechtspersonen - Grondzaken, inclusief pacht, onteigening en Wet voorkeursrecht gemeenten - Mededingingszaken - Aanbestedingszaken - Vervoerszaken (m.u.v. landelijk specialisme) - Agentuurzaken	<ul style="list-style-type: none"> - Zeerecht/vervoerrecht (rechtbank Rotterdam) - Bank- en effectenrecht (rechtbank Amsterdam) - Luchtvaartrecht (rechtbank Noord-Holland)
Kanton (overig) <ul style="list-style-type: none"> - Civiele zaken tot € 25.000,- - Bewind			
Civiel <ul style="list-style-type: none"> - Insolventies: natuurlijke personen			
Familiezaken <ul style="list-style-type: none"> - Huwelijk/Partnerschap - Scheiding c.a. - Levensonderhoud - Verhaal bijstand - Gezag/Omgang - Ondertoezichtstelling - Uithuisplaatsing - Adoptie - Curatele/Bewind - Huisverbod - Erfrecht - BOPZ - Burgerlijke Stand - Voogdij overige			

de Rechtspraak

datum 18 februari 2011
kenmerk UIT 2999 ONTW / EvA
pagina 21 van 23

<ul style="list-style-type: none"> - Wet op de Jeugdzorg - Erkenning/ontkenning vaderschap - Gezag omgang woonplaats - Verdeling/verrekening zaken - Voorlopige voorziening - alle overige familiezaken			
--	--	--	--

de Rechtspraak

datum 18 februari 2011
kenmerk UIT 2999 ONTW / EvA
pagina 22 van 23

2. Kader zaaksverdeling strafrecht

<i>Niveau 20 of 32</i>	<i>Niveau 20</i>	<i>Niveau 10</i>	<i>Niveau 4</i>
<ul style="list-style-type: none"> - Overtredingen - Mulderzaken - Jeugdzaken niet gedetineerd - PR zaken niet gedetineerd	<ul style="list-style-type: none"> - PR zaken gedetineerd - MK zaken niet gedetineerd - MK zaken gedetineerd - Reguliere milieu- en fraudezaken - RC en raadkamer gevangenhouding in de meeste arrondissementen - TBS verlengingen - Ontnemingen	<ul style="list-style-type: none"> - RC en raadkamer gevangenhouding in sommige arrondissementen - Megazaken - Zaken van het Landelijk en Functioneel Parket	<ul style="list-style-type: none"> - Menshandel en Cybercrime (rechtbanken Oost-Nederland, Amsterdam, Rotterdam, Oost-Brabant) Concentratie in tweede aanleg bij twee hoven (gerechtshof Den Haag, gerechtshof Arnhem-Leeuwarden)

de Rechtspraak

datum 18 februari 2011
kenmerk UIT 2999 ONTW / EvA
pagina 23 van 23

3. Kader zaaksverdeling bestuursrecht

<i>Niveau 20 of 32</i>	<i>Niveau 20</i>	<i>Niveau 10</i>	<i>Niveau 4</i>
<ul style="list-style-type: none"> - ABW - WWB - WMO	<ul style="list-style-type: none"> - Sociale zekerheid in ruime zin (arbeidsongeschiktheid, bestuurlijke boeten, studiefinanciering, etc.) - Ex-Arob (bouwrecht, handhaving, bestuurlijke boeten, subsidie, varia, etc.) - Ambtenarenrecht - Lokale belastingen	<ul style="list-style-type: none"> - Vreemdelingenzaken - Wabo-milieuzaken	<ul style="list-style-type: none"> -

